

KAYNAK

BALIKESİR HALKEVİ DERGİSİ

İÇİNDEKİLER

Halk ve Halkevleri	Fazlı Güleç
Balıkesirde Kuvayi Milliye	Hayrettin Karan
Halkevleri ve Halk terbiyesi	Cevdet Demiray
Halk Şairi...	Zeliha Türker
Halkevleri ve Gençlik	Talat Uras
Yurdumuzda Sığırcılık	Hasan Âli Türker
Düşünce [Şiir]	R. Fikret Sağnak
Kanatlar, Gagalar [Tenkit]	Vehbi Evinç
Harp Hakkında Düşünceler	Nurettin Ünen
Park [Şiir]	Necati Kâhyaoğlu
Ö. Bedrettin Uşaklı	Se. Te.
Zeytincilik	
Zeytin Kızı [Hikâye]	İ. Hakkı Akay
Halkevi Çalışmaları	

Td

ŞUBAT 1946

SAYI: 157

KAYNAK

BALIKESİR HALKEVİ

Şubat

1946

Sayı: 157

Halk ve Halkevi

Balıkesir Valisi

FAZLI GÜLEÇ

Halk ulerimiz on' eş yaşını bitirdiler. Onların Milli bünyedeki hizmetleri çok büyüktür. Halkevlerini iyi anlamak için Halkı bilmek gerektir.

Halk; Millet kılığında kurullar içinde yoğunlaşan insan küllelerinin her tulu yapma (sunış) kurul duru nundan sıyrılarak kişiler arasında seçkinlik ile, üstünlük ve enginlik duyguları yer almaksızın doğal, cemiyet şuurunda başka hiç bir kurum bağına değer vermeden vücut verdikleri topluluktur.

Milletlere Halk olarak ister teorik, ister pratik olsun kimse egemenlik davasında bulunamaz.

Millet kişileri çoğunluğun iradesi olan kanun ve tüzüklere riayet eder. Halk toplu olarak kanun ve tüzük koyma ihtiyacının âmiridir.

En istipdatçı hükümlarlarla kendi nin hiç bir varlığa hesap vermek zorunda almadığın inanana diktatörler sadece Halktan çekinirler.

Tanıdığımız istipdatçı ve diktatörlerden hiç biri işlemlerinin Halkta bırakacağı izi hesap etmediğini hatırlayabilir miyiz?

Bunların işlemlerini ve öz varlıkla

rını Halka yakışıklı göstermek için katlan dıkları formalite'ler az mıdır?

Tarih boyunca hatırlayabildiğimiz istipdatçılardan hemen hepsinin din adamlarıyla iş birliği yapmağa olan meyilleri bu din adamları Halkın inanına yön verdiklerinden ötürü onlar eyle Halkın gönlünü kazanmaktan başka sebebe dayandığını sanmak kabil midir?

Bütün bu suallerin cevabı her varlığın Halka saygı göstermek ve ona yararlanmak zorunda olduğunu belirtir.

Halk şuurundan sıyrılıp kalabalık durumuna düşmedikçe elinden sakat iş çıkmaz.

Kalabalık duruma düşmesi için de ona yanlış bilgi verilmesi ve şuur dışına çıkılması gerektir.

Bununla beraber kendisine yanlış bilgi verenlere ceza ertelemes iyapsa da göz yumarak cezasız bıraktığı çok azdır.

Bu da onun yanıldığı durum içinde eriyip başka bir varlığa dönmesiyle olabilir.

Benliğine dönebilirse döndüğü zaman (Devamı sekizinci sayfada)

Yakın Tarihimizden Sayfalar

Balıkesirde Kuvayi mîlliye

Balıkesir Milletvekili
HAYRETTİN KARAN

Umumî savaşın son günleri

Umumî savaşın son günlerinde idi. Bir taraftan açlık ve yokluk ızdırabı, diğer taraftan alabildiğine ihtikâr, kötü bir idare ve bunların hepsinin üzerine tüy diken şakavet belâsı; memleketin umumî durumunu korkunç bir hale getirmiş, devlet kuvvet ve satvetini sıfıra indirmiş, bir köyden diğerine seyahat çok tehlikeli bir hal almış, köylüler haraca bağlanmış ve âdetâ devlet salgını gibi eşkiya tarafından salgınlar salınıyor, paralar türlü ölüm işkenceleri altında günü gününe ve santimi santimine tahsil olunuyordu. Bunları seri halinde yazmak gayz ve nefreti tazeliyeceği için tafsilinden sarfı nazar eyliyoruz. Yalnız o zaman Balıkesir Vilâyeti dahilinde şakavet yapan çetelerin adedi otuza balığ olduğunu söylemek durumun fecaatini tasvire kâfidir.

Bu eşkiya dediğimiz zümrenin bir kısmı doğrudan doğruya soygunculuk yapmak; bir kısmı da milli gurur ve benliklerine vaki olan tecavüz ve taaddî neticesi ve kanun harici işledikleri suçlardan dolayı mahkûm olmuşlar; nefeslerini hükûmete teslim etmek için dağlara çıkmışlardır. Kendilerinin devlet zulmüne ısyân manasını verdikleri bu hareketlerine sebep yalnız cehaletleri olmayıp hükûmet memurlarının idaresizlikleri de burada ehemmiyetli bir rol oynamıştır. Bu ikinci zümreye eşkiya demekten ziyade âsî demek daha doğru olur. Çünkü bunların maksatları soygunculuk değildi. Nitekim bu zümreye mensup olanların kâffesi vatan tehlikeye düşünce kitle halinde milli cephelere koşarak sonuna kadar namuskârane düşmanla savaştılar, bir çokları seve seve bu yurd için canlarını verdiler. Birgün evvel şaki sayılan bunlar; bir gün sonra

azizler ve şehitler kafilesine katıldılar.

Mütareke devri

Bu devirde şakavete bir de siyaset karışmıştı. Bu hal memleketin iç politikasını birkat daha korkunç ve tehlikeli duruma sokmuştu. Maksat devleti biran evvel inkıza sürüklemek ve sonra onun enkazı üzerinde küçük siyasî varlıklar meydana getirmektir. Henüz mütareke devrinin ilk günlerindeyiz. Birinci cihan savaşından mağlûp olarak yeni çıktık. Mondros mütarekesiyle Türk ordusu dağılmış ve silâhları elinden alınmıştı.

Barış imza edilmeden silâhların teslimini şart koşan ve askerî otoriteyi ortadan kaldıran bu mütarekeyi teslim ile izah etmek daha doğrudur.

Ordunun silâhtan tecridini fırsat sayan itilâf devletleri derhal Vilson prensiplerini tatbika kalkışarak; İmparatorluğu parçalamaya ve bugünkü topraklarımızı dahi yer yer işgale başladılar. Bu kadarla da kalmıyarak türlü sebep ve behanelerle memleket dahiline saldıkları üniformalı, üniformasız askerî ve siyasî adamları vasıtasile azlıklara istiklâller vaad ederek anasırı tahrike ve memleketi küçük küçük parçalara ayırmak suretile Türkiyeyi dünya haritasından silmeğe kadar teşebbüslerini ileri götürmüşlerdi. Bu haksızlıklara bir gün karşıkoyacağı korkusile galip devletler; Türk milletini müdafaa imkânından tamamen mahrum bırakmak maksadile silâh depolarımıza da el koymuşlardı.

Suriyeyi işgalden sonra itilâf orduları, barış müzakeresini beklemeleri lâzım gelirdi. Böyle yapmadılar. Zaten bunlara karşı ne yapıyorsunuz diyecek bir baş da yoktu. Nefsinden başka birşey düşünmiyen âciz

ve korkak bir padişahın idaresindeki hükûmet bir taraftan [Sevr] de barış müzakeresine devam ederken diğer taraftan da mütareke hükümleri hilâfına olarak itilâf ordularına memleketin kapılarını ardına kadar açmış; İstanbul ve Marmara havalisini İngiliz, Fransız ve İtalyanlar; Mersin, Tarsus ve Adanayı Fransızlar; Mardin, Urfa, Caziantep ve Maraş havalisini ilkin İngiliz ve sonra Fransızlar; Akdeniz sahillerini dahilde Konyaya kadar İtalyanlar; İstanbuldan Eskişehir kadar uzanan havalii de kezaik İngilizler işgal etmiş; Trakyayı Yunanlılar kuşatmış; Karadeniz sahilleri de İngiliz ve Fransız işgal kuvvetlerinin yardımıyla pontoscuların mezalimine sahne olmuş; şarkta Ermeniler silâhlendirilmiş; Türk köylerini yakıp yıkıyorlar; ehalesini diri diri ateşe atıyorlardı.

Şurasını da unutmadan söyliyelim ki; Ermeni ihtilâl komiteleri tarafından vaktile Vandan İstanbula kadar bütün Ermeni toplulukları aynı suretle silâhlendirilmiş bulundukları için bu facia daha Umumî savaşın başında tatbik görecekti. Fakat bunu haber alan hükûmetin zamanında tedbir alması vukuundan evvel faciayı önlemiş bulundu.

İşte o zaman tahakkuk etmiyen bu facia bugün itilâf ordularının yardımıyla yeniden tatbik mevkiine giriyordu. Yani bir taraftan askerî işgal hareketleri devam ederken diğer taraftan da milli bir kalkınmayı imkânsız bırakacak surette Rum ve Ermenilerden çeteler teşkil ediyorlar, işgal harici bölgelere de siyasî ve askerî heyetler göndermek ve milli ayrılığı teşvik ve himaye etmek suretile dahilde ihtilâller çıkartıyorlar; hariçte de devlet ricalimizi öldürtüyorlardı. Bu hususta belli başlı rol oynayanlar; Kürt teali, İngiliz muhipler cemiyetlerile; Pontos, Etniki Eteryâ gibi Rum; Taşnak ve Hançak gibi Ermeni cemiyetleri idi.

İşgal ordularından yüz bulan gayri Türk anasırın şimarıklıkları ise çekilmez bir hadde gelmiş; millet bunalmış; nefes alacak hali kalmamıştı. Kurtuluş için bir ışık ve bir

yol aranıyor. Millet fena bir kasta uğradığını biliyordu. Yurdu parçalamayı ve Türk milletini istiklâlinden mahrum etmeyi amaç tutan bu siyaset vaktinden evvel milleti ikaz ederek; gelecek musibetlere karşı çare ve tedbir aramayı emrediyordu. Bu tedbir ne olabilirdi?

Ya ölüm, ya istiklâl diye haydi tekrar silâha sarılalım! Fakat nerede silâh; nerede otorite; nerde onu idare edecek baş?

Hele çoğu sakat, malûl ve sönük bir halde küme küme ordudan terhis olunarak evlerine dönen askerin perişan hali, evlâdlarını kaybetmiş ailelerin hüznü ve matemî göz önüne getirilecek olursa; ümitsizliğin derecesi ve millî kalkınma şartlarının ağırlığı bir kat daha anlaşılır.

Türk milleti; yalnız dört buçuk sene süren umumî bir savaştan değil, Meşrutiyet ilânından beri Hürriyet kavgası, Ermeni kargaşalığı, Yemen ve Arnavutluk ısyânları, İtalyan, Balkan ve Cihan savaşları gibi birbiri ardına gelen ve kendisini felâketten felâkete sürükliyen son on bir sene zarfında on buçuk senelik fasılasız uzun bir harpten yeni çıkmış; ve yine bu uzun harp yılları yüzünden hiç bir ev yoktur ki; bir veya birkaç evladını birden kurban vermiş olmasın her yıl matem matem üstüne; hele son harpte evlâdlarını kaybetmiş analar, babalar, kocasız kalan dullar, babasız kalan öksüzler; yine uzun harp yıllarının cemiyete yadigar bıraktığı elsiz, ayaksız, kolsuz, bacaksız insanlar istilâlar yüzünden vaki olan hicretler, yanmış, yıkılmış, viran kalmış ve sönmüş yuvalar asırların onduramıyağı içtimai yaralar, en nihayet dağda, bayırda, karda, tufanda aç, susuz, açık, çıplak uzun harp yıllarının elem ve mihnetini çekmiş bir nesil, bunlar unutulmadan, kanayan yaralar kapanmadan velhasıl durup dinlenmeden bu nesil yeni bir harbe girecek! bu nasıl olur?

İşte bu sualin cevabını yine kahraman Türk çocuğu bizzat kendisi verecektir. Dünyada vatan derdinden daha acı, vatan sevgisinden daha aziz bir duygu olmadığı bilen o kahraman Türk çocuğu ki;

Halkevleri ve halk terbiyesi

CEVDET DEMİRAY

İlkokul, halk eğitiminin başlangıç noktasıdır. Yarının yurddaşları onun çatısı altından geçerler. Mecburî bir öğrenim yeri olan ilkokulların değerini daha ziyade bu noktadan görmek lâzımdır. İlkokulu bitirenlerin hepsi daha yüksek bir öğretimden geçecek değillerdir. Bunlar, sadece ilkokulun kazandırdığı değerlerle, alışkanlıklarla hayattaki yerlerini almak zorunda kalacaklardır. Henüz genç diyebileceğimiz çağa bile girmemiş olan ilkokul mezununun üzerinde tesir yapacak yer sadece ailesi ve bulunduğu çevredir. Aile yalnız başına çocuğu eğitim, ana meziyetler kazandırmak için kâfi bir çevre değildir. Ayrıca yirminci asırda şehirlerle köyler arasında değil; dünya ölçüsünde memleketlerarası münasebetler teessüs etmiştir. Böylece ferde yapılan tesirlerin şiddetli ve çeşitliliği artmıştır. Nihayet medeniyet ilerledikçe hayatî ihtiyaçları

dört senedir çoluğuna çocuğuna, anasına, babasına, kavuşmadan; dört senedir burnunda tuttuğu anasının bir kaşık çorbasını içmeden; esaretten yeni dönmüş; vapurdan çıkar çıkmaz; Türk milletini arkasından ve kalbinden vurmak isteyen vatan hainleriyle döğüşmek üzere hazırlanmış bir müfreze görüyor. Tesadüfen o zaman Bandırma iskelesinde bulunan Heyeti Merkeziye Reisi Vehbi Beye koşarak "Vehbi Bolak, "Yokmu bana bir silâh," diye eline geçirdiği bir maverle derhal mücahitler kafilesine katılarak vatan için ölünceye kadar döğüşmeğe kadir olduğunu filen isbat eylemiş ve yukarıdaki sualin cevabını vermiş bulunuyordu.

Kahraman yurdumuzun kahraman çocuklarının o zamanki hallerini hatırladığımız şu dakikada kalplerimiz o zamanki heyecanla tekrar çarptı. Gözlerimiz aynı sevinçle tekrar yaşardı. Böyle bir millet benliğinden geçer mi? Böyle bir milletin vatanı yıkılır mı? Hayır hayır!...

HAYRETTİN KARAN

karşılama, kısacası hayata uymak da zorlaşmıştır. Geniş bir iş bölümü örümcek ağı gibi hayatı sarmaktadır. Yurddaşa beş yıllık öğretm faaliyetleri içersinde, bilimlerin hızla geliştiği bu devirde hayatın istediği zarurî bilgileri ve alışkanlıkları vermek mümkün değildir. Türk yurddaşını bugünkü medeniyet ölçüsüne erdirmek için başka gayretlere, emeklere, çalışmalara ihtiyac vardır. Kaldı ki; bugün üzerine milletçe durduğumuz ilköğretim davası henüz halledilmiş bir davâ değildir. Bütün yurddaşların ilköğretimden yüzde yüz nasibi olması için aşmağa mecbur olduğumuz yıllar var. Bunların üstünde geniş halk topluluğunun devamlı şekilde eğitimi ile meşgul olmak zorundayız.

Toplumsal hayatın düzenlenmesi, halk ılığın tasavvurlara bağılı kalarak değil, fiil ve hareket halinde yurddaşta yerleşmesi için halkevleri sayısız imkânlar verir.

Halkevleri, halkçılık kavramındaki gelişimi güçleştiren ve Türkiyenin medeniyet seviyesine ulaşması yolundaki imkânları lazırlıyan kurumlardır. Orada herkes birbirinin yetiştiricisidir. Aydınlar, geri kalmış yurddaşlarını daha ileri götürmenin hazzına ulaşmak için çırpınırlar. Bütün iş ve meslek sahipleri orada birbirlerine yaklaşmanın verdiği sevgi ve saygı duyguları içinde memleketin hakikî çehresini daha yakından görüp tanırlar. Noksan, iyilikler, güzellikler ve çirkinlikler iyi niyetlerin ve şuurun objektifi altında gözden geçirilir.

Hulâsa; Halkevleri, halkçılık zihniyetinin serpildiği ve gerçekleştirildiği yerdir. «Halk için halka doğru» cümle için geniş anlam yorumlara ulaşmak, için; milletçe şuurlu bir topluluk olarak bu parolanın ardında yürümek davanın gerçekleşmesi için en büyük kuvvet kaynağıdır.

CEVDET DEMİRAY

Halk Edebiyatı Araştırmaları:

Halk Şairi

ZELİHA TÜRKER

Duyguları cendereye sokmadan sazının telinde inleterek küçüklü büyüklü sanat eserleri meydana getiren mütevazı hatta çekingen bir sanatkar.. Halkev'eri bu mütevazı sanatkarları küçük köy odasından hoparlör karşısında sayısız dinleyici önüne getirdi. Halkevleri halk edebiyatını halk müziğini ve hattamî raksları korumakla mi i kültürümüz ve edebiyatımız için ehemmiyetli bir kazancın yaşamasını temin etmiş oluyor.

Şair: Güzeli, iyiyi zaman ve görgü esaslarının çerçevesi dahilinde hisseleriyle yuğurarak bize aksettirir.. Fakat birşey var: Duygularını halkın dilile ifade ederek bir an içinde kıymetli sanat eserleri meydana getirmek ve bu duygularını hiçbir çerçeveye girmeden bozulup örslenmeden duyurabilmek. İşte bunu biz halk şairinde buluyoruz. O, köşesine oturup sazını eline aldığı zaman neşe ve kederini o an içinde dile getirir. Onlar ilham denen periyi enginlerden avdemiş gibidir.

Yurdumuzun her köşesinde rastlanan bu mütevazı sanatkarları yarının teline dokanan rüzgârdan başlarda uyku yakan ateşlerle böy ölçüşür bunun içindir ki o halkın hem müziği hem dili olmuştur. Cenge giden er çifte giden Ayşe onun gönlünün yeleli arslanı, pullu gelinidir. Onun içi, dışı gibidir. Yanarsa etrafında yangın, göz/aşı dökerse yakınında sel vardır.

İçlerinde tarihe geçeni çoktur. Lâkin sesi köyünün sınırını çimenini kokunun

geçemeden can verenleri yine halkevleri canlandırmalıdır. Bunların birer Emrah birer zihni olamayacağını kim temin edebilir. Yunustan birkaç parça okuyunuz, hanginiz duygularınıza kanat takıp mest olmazsunuz?.

Yunustan parçalar:

Denizler oldu bir kadeh susalığım kanmaz benim
İnilderim eksilür gözüm yaşı dinmez benim
Gel varalım bizim ile kim giresin bahçelere
Daim öter bülbülleri gülistanım solmaz benim
Bizim ilin bahçeleri daim tezedir gülleri
Mamur olur bostanları ağyar girmez bostan benim
Birgün Nansur kadehini maşuk sununca elime
Dört yanımdan od urdular kimse bilmez halim
Yana yana kül olayım sen maşukun yolunda
Bin yıl eğer yanar isem senden yonüm dönmez benim
Dilber aşkın külüngüne ferhat olup tuttum başım
Yunus ider ey sultanım oduna yandı canım
Eğer virsen dermanım canım ayırık ölmez benim

Halk şairinde insanı tarihin zenginliklerinden ebediyete sürükleyen bir göüş vardır. Mevzu geniş felsefe derindir. O uçuşan kuşun kanadına, kınalı köy gelininin tellerine en güzel armağanlarını bağlarken içtimaî hayatta olan değişikliklere en indevamı dokuzuncu sayfada

Halkevlerinin ondördüncü yıldönümü münasebetiyle:

Halkevleri ve Gençlik

TALÂT URAS

İnsan topluluğunun ve ülkenin güvenini sağlayan en büyük kudret kaynağı şüphe yok ki, gençliktir. Gençlik bütün milletler tarihinde üzerinde önemle durulan bir kalkınma ve savunma konusu olarak ele alınmış büyük davalardan biridir. Zira insan toplulukları, tarihi ve harsî gelişimlerini genç nesillerine borçludur.

Millet halinde uzuvlaşmış her topluluğun kendine göre bir ideolojisi vardır. Böyle bir milletin karakteristik vasfını teşkil eden bu tarihsel ideolojinin genç dimağlarda ifadesini bulması imkânlarını araştırmak, bu büyük davanın esasıdır.

Bu imkânları elde etmek davayı kazanmak demektir. Davayı kazanmak ise, ileri hayatta hız almak ve topluluğa üstün bir varlık sağlamak demektir.

Gençlik bir bakımdan sosyal ve ekonomik kalkınmanın ve ulusal güvenliğin tek kudret kaynağı ve bir bakımdan gelecekteki varlığın yapıcısı oluşuna göre, onun ahlâkî ve kültürel benliğini nefsinde bulması için topluluğa gereken birçok ödevlerle karşılaşmamış olmamıza imkân yoktur.

Bu ödevlerin başında gençlerimize millî güveni sağlayacak bilgi ve enerjiyi vermek gelir. Birçok gençlerimiz vardır ki, her hangi bir sebep yüzünden muhtaç oldukları kültürel birçok nimetlerden mahrum kalmışlardır. Halbuki bunlarda yurt gençliğinin kadrosu içinde bulundukları gibi, sürekli şekilde kültür müesseselerinde bu nimetlerden faydalanan gençlerimizin de dış âleme, gerçek hayatta bir an evvel intibak etmeleri lâzımdır. Sözün kısası bütün gençliği topluluğun ihtiyaçlarına ve dünya şartlarına göre ayarlamak, fizik ve moral gelişimlerini sağlamak sorumluluğuyla karşı karşıyayız.

Osmanlı imperatorluğu devrinde işlenen hâtalardan ve düşülen gafletlerden biri de, gençliğin oldum olasıya sahipsiz ve öksüz bırakılmış olmasıdır. Türk milleti bu acı hakikatin cezasını çektiği maddî ve manevî ıztıraplarla ödemıştır. Meşrutiyet devrine, hatta mütarekeye kadar bu hal böylece devam etmişti. Birinci dünya harbi sonlarında ve mütareke senelerinde Türk topraklarında yaşayan azlık yabancı unsurlar bile birlikler kurarlar ve gençlerini bir çatı altında toplarlarken, Türk gençliği yine sahipsiz ve bakımsız bir durumda idi.

Felâketler insanları birbirlerine yaklaştırır. Mütarekenin o kara günlerinin bütün acılarını gören, ıztıraplarını çeken aydın Türk gençliği de her şeyden evvel kendilerini birleştirecek ideal bir çatıya olan inançlarını fiyle isal etmek zamanının çoktan gelip çatıldığını anlamış bulunuyordu. İşte Türk gençliğini ideal bir çatı altında toplayan Türk ocakları böyle bir zamanda ve böyle bir ruhi haletin tesiri altında meydana geldi. Türk gençliğinin kalkınmasında ve kültürel gelişiminde yaptığı hizmetler bakımından Türk ocaklarının sosyal hayatımızda önemi ve değeri vardır.

İstiklâl savaşından ve millî mücadeleden sonra yaradılış itibarile hür Türk milleti muhtaç olduğu idare şeklini Büyük kurtarıcı ve kurucu Ebedî Şef Atatürk'te buldu. Ebedî Şef Atatürk, Millî Şef İnönü millî birlik ve beraberliğin gerçek bir ifadesi olan millî misakın çerçevesinde topraklar üzerinde limanları, tersaneleri, şimendüferleri Türk, bankaları ve fabrikaları Türk, vicdanı hür, irfanı hür yepyeni bir devlet kurmuşlardır. Demokrat, lâik Türkiye Cumhuriyeti devleti.. Türk milleti uzun senelerdenberi iştiaqla beklediği rüyasının bu kurucu

Halk ve Halkevleri

(Baştarafı birinci sayfada)

man mullaka cezayı verir.

Halkın cezası nefret duygusu içinde cezalıyı ezmesidir.

Nefret ve ezme derecesi cezalının suçunun onun varlığında açtığı izle denk olur.

Halk gücü her gücün üstündedir.

Bu itibarla ona yardım ve bağış olamaz da hizmet ve sunma olabilir.

Halkı bu görü içinde tanıdıktan sonra Halkevi'ni daha iyi anlayabiliriz.

Halkevi yurdun sahibi olan Halkın teklifsiz konağıdır.

Onun kapısı her dakika Halka açıktır.

Halk kendi evinde öz hizmetkârlarını bulur. Devlet dairelerindeki memurlar onun gündelikçi hizmetkârları, Halkevinde çalışanlar onun öz, ferağatlı hadimleridir.

Hepimizin amacımız ken dîmizi Hal-ka sevdirmek olacağına göre, genel ve özel görevlerimiz dışında günümüzün küçük bir kısmını olsun ona vermek ödevindeyiz. Var olsun Halk, var olsun ona hizmet edenler.

FAZLİ GÜLEÇ

dan sonraki durumunun tarihçesi bundan ibarettir.

Türk gençliği, şimdi Halkevlerimizin ideolojik çatısı altında yarına güvenle bakıyor, ve inanıyor..

Çünkü, o artık Osmanlı Devletinin bakımsız ve öksüz gençliği değil, Türk gücünün şahikası olan Atatürk ve İnönü gençliğidir.

Çünkü, o artık Millî Şef İnönünün büyüklüğüne yaraşan bir beyan kudretile ifade buyurdıkları gibi; "Atatürkün sönmez meş'ale olarak ruhtarımızı daima ateşli ve uyanık tutacak olan aziz hâtırasın,, in senbolü, Halkevlerimizin ideolojik çatısı altındadır.

TALÂT URAS

ve kurtarıcı evlâtlarının elinde gerçekleştiğini ve geliştiğini görmekle bahtiyardır. Bu kutlu ve mutlu sonuç, aynı zamanda Türk ocaklarının da Cumhuriyet Halk Partisine kaynaşmasını sağlamıştı.

931 senesi başlarında Ankarada toplanan Türk ocakları kurultayı son oturumunda, Türk ocaklarının Cumhuriyet Halk Partisine kaynaşmasına dair olan tarihi kararını almakla Atatürk gençliği, onun yaşayan ruhu ve kalbi olan Partisinde tam anlamile benliğini bulmuş oluyordu.

Çünkü, Halk evleri millet olarak varlığımızın tam bir ifadesidir. Halk evlerimizin Türk Kültürünün, Türk harsının ve Türk güveninin gelişimindeki önemini ve değerini veciz bir surette belirten Başbakanımızın geçen yıl Ankara Halk evinde verdikleri söylevlerinden aldığımız aşağıdaki yazılar, gençlik davamızın yetkili bir lisanla gerçek ifadesini bulmuş olması itibarile özel bir mana ve şumul taşır. Başbakanımız, Halk evlerimizin memleket çapındaki tek amacını şu sözlerle açıklıyorlardı.

"Halkevleri bütün kollarılc, bir tek amaca yöneltilmişlerdir. bu amaçta kültür yolundan her zaman millî değerlerimizi işlemek, Türk değerimini geniş, halk hayatı içinde kökleştirmek, millî birliği sağlamaktır.

Böyle bir amaç karşısında bütün aydınlarımızın devlet hizmetinde yer alan bütün yurtdaşlarımızın kendilerini bu işe vermeleri gerektir.

Bunları seve seve yapmak Atatürkün ve İnönünün çocukları için kutlu bir ödevdir.."

Halkevlerimizin millî değerini ifadelendiren ve aynı söylevden alınan bir örnek daha veriyoruz.

"Halkevleri ve Halkodaları gençliğin bütün istidadının genişlemesine yarar birer çevre haline gelmelidir. Burada beliren istidatlar birer değer olarak millî hayata kazanılır. Karakterce ve bilgice ve istidatca üstün gençler yetişir. Olgunlar yanında olacaklar ürer, çoğalır.. ve böylece yurdumuzun yuvaları yeni, yeni varlıklarla süslenir.

İşte Türk gençliğinin, İstiklâl savaşın-

Yurdumuzda Sığircılık

HASAN ÂLİ TÜRKER

Bugün her zamandan daha fazla iktisadi bir kalkınma ve gelişme zorundayız. Görüyoruz ki her şey madde ve varlığa dayanmaktadır. Refahın temeli tam manasile bir kazanç ve istihsal yolundadır. Hayvancılık ve Sığircılık ise iktisadi yükselmenin çok önemli bir koludur.

Sığircılık, evcil hayvanlar arasında iş, et, süt, deri gibi maddelerinden en çok istifade ettiğimiz bir şubedir.

Sığircılıkta başlıca iki yönden faydalanılır:

Bunlardan biri iş ve sanayi, diğeri de gıda yönündendir.

Sığır ve manda derisinin sanayide kullanıldığı yerlerin önemi herkesce malumdur. İş bakımından ise çiftçimizin, öküzün iş kudretinden toprakla boğuşmada, taşıt işlerinde ne kadar faydalandığı açık bir hakikattir. İleri bir motorize kuvvetle ziraat işlerimiz yapılırsa ve o günlere kavuşulsa bile öküz enerjisinden gene faydalanmakta devam edeceğiz.

Gıda bakımından ise süt ve et gibi en lüzumlu Gıda maddelerinin menşei sığırlardır.

Bu gün elinde bir iki sağır ineği olmanın köylümüzün evi, suyu kesilmiş bir çeşmeden farksızdır. Köylüyü bu durumdan kurtarmak lazımdır. Bu ise bir veya birkaç ineğe sahip olmakla kabildir.

Körpe çocuklarımız, her gün bir miktar inek sütü içmeli ve gurbüz bir durumda bulunmalıdır. Zira çocuklar için anne sütünden sonra en iyi süt, inek sütüdür. Yaşlarımız ve hastalarımız, içecekleri bir miktar sütle enerjilerini sağlamalıdır. En fakir yurtdaşlarımızın evinde her gün bir miktar et sarfolunarak vücutlarına lazım olan azotun girmesi ve yuvalarının parlak gözlerle şenlenmesi lazımdır. Bu maddi gelirleri birde semiz, munis ve sevimli ineklerin tosun ve buzağuların akşamları köy ve çiftliklerde salına salına mera dönüşlerini seyretmekte duyulan pastoral zevki de eklemek yersiz olmaz.

Yurdumuzun büyük bir çoğunluğunu köylü ve çiftçi yurtdaşlarımızın teşkil ettiğine göre bu çoğunluğun ve dolayısıyla bütün yurdun varlığı, kazançlı sıhhatli ve müreffeh olabilmesi için, diğer gelir kaynakları yanında mutlaka hayvancılığa da yer verilmesi lazımdır.

Bu önemli kaynak, geleneklerle uzun zamandan beri lâıyk olduğu değeri bulmuş, insanlar hayvancılığa zaruri olarak sarılmıştır. Fakat, yeni görgü ve yeni bilgiye dayanarak bu varlığın temiz ve verimli olması şarttır.

Hükümetimiz bu yolda büyük gayretler sarfetmektedir. Devlet Haralarında ve inek hanelerde iyi cins damızlık üretiliyor ve lüzumlu yerlere ucuz fiatla veriliyor. Bununla beraber yapılacak işleri sadece hükümetten beklemek doğru değildir. Bu yolda hayvan sahiplerinin de yakın alâkası lazımdır.

Memleketimizde yerli Kara, Boz, Doğu, Kırmızı, Güney Anadolu, Kilis, Çukurova ve Dör yol sığırları gibi türlü sığır çeşitleri vardır. Bugün yerli Kara ve Boz ırk bakım-sızlık ve yetiştiriciliğe ait şartların göz önünde, bulundurulmaması yüzünden iyi vasıflarını kabyetmiş, verimsiz bir hale düşmüşlerdir.

Bunları bugünkü durumlarından mutlaka kurtarmak ve ileri bir seviyeye çıkarmak lazımdır. Günde ancak 3-4 kilo süt veren bu ineklerin süt vermelerini arttırmak icab ediyor.

Bu ıslah işinin yapılabilmesi için de devletin, milletin ve hayvan sahiplerinin yapacağı işler vardır.

Devletin hara ve inekhanelerinde yetiştirdiği Damızlıklar her tarafta dağıtılıyor. İller de bu yolda çalışılabilirler. Bu cümleden olarak Balıkesirde sığircılığın inkişaf ve ıslahını sağlamak üzere Balıkesir ili sığır yetiştirme birliği kurulmuştur. Bu birlik özel idare, belediyeler ve köy sandıklarının iştirakile meydana getirilmiştir. Tarım bakanlığı da Balıkesir ilinin bu çalışmalarına

yakın alâka göstermiş ve yardımlarını vadetmiştir.

Metodik ve titiz bir çalışma, hazırlanan beş yıllık bir programa uyularak ilerleme ile yurdun bu köşesinde sığircılık inkişaf edecektir. Bu programla, Balıkesirni boz ırkta çok elverişli bir yeri olan Balya ve Gönende, Montafon ırkı için müsait olan Manyasda yeniden boğa üretme durakları kurulmasına karar verilmiştir. Ayrıca, evvelden beri faaliyetde bulunan Susurluğun Demirkapıdaki bozırk boğa istasyonu da takviye edilecektir.

Bu duraklarda, özel idarenin ve köy sandıklarının ayıracakları para ile her köy için yüksek vasıflar taşıyan damızlık boğalar yetiştirilecektir.

Damızlığa elverişli görülen buzağular il, veteriner teşkilâtının ince bir muayenesile seçilecek, bu duraklarda yetiştirildikten sonra köylere dağıtılacaktır. İklim müsait olduğundan bu boğalar dokuz ay köylerde kalacak, en çok bakıma muhtaç bulundukları kış aylarında ise bu duraklarda fenni şartlar altında bakılacaklar. Böylece damızlıksız köy ve çiftlik kalmıyacağı gibi boğaların kış aylarında köylerde bozulması da önlenmiş olacaktır. Balıkesirin bu çalışması, bu yolda diğer illerimize örnek olacak bir değerdedir.

İkinci dünya harbi sırasında gıda maddelerinin çok nazik bir duruma düşmesi yüzünden bazı koordinasyon kararlarıyla beş yaşından aşağı sığır ve mandaların kasaplık olarak kesilmesi, son günlere kadar yasak edilmiştir. Bu karar damızlık ve koşum ihtiyacımızı sıkıntıya düşürmemek yolunda büyük rol oynamıştır.

Hayvan sahiplerinin de devletin bu çalışma ve tedbirlerine, bakımlı, sıhhatli ve fazla hayvan yetiştirmekle katılmaları şarttır.

Bütün evcil hayvanlarında olduğu gibi, sığırların da bakımı ve bulaşık hayvan hastalıklarından korunması gerektir.

Sığırlar, en çok görülen şarbon yanıkara ve şap gibi mikropla olan salgın hastalıklardan korunmalıdır. Şarbon öldürücüdür bilhassa bu hastalıktan ölen hayvanların laşelerinde etrafa ve meraya dağılan mik-

Düşünce

Beni düşünceler taşıyor sana
Güzel elleriyle temiz ve sıcak
Sen müjdelilerle yüklü bir ağaç
Ben beyaz gölgene serilmiş toprak

Ne güzel geceden sonra bu gündüz
Yemyeşil bir sükun içinde hayat
Ülkemde yalnız senin adın ve hükmün
Ben mağrur bir köle mes'ut ve rahat

Düşünen göllerde durulmuş yüzün
Sesini paylaşan kuşlar bahtiyar
Yolları elimden aldı yolcular
Alnında nur gibi senden bir hüzn.

REFİK FİKRET SAĞNAK

roplardan geçer. Mikroplar merada yıllarca yaşadığı için bu adeta bir mera hastalığıdır. Yanıkara da öldürücü ve bulaşıcı bir hastalıktır.

Bunlar ve diğer bulaşık hayvan hastalıklarına karşı hayvanları korumak hayvan sahiplerinin en önemli işlerindenidir.

Bütün koruma çareleri yapıldığı halde hayvanlar böyle bulaşıcı hastalıklara yakalanırlarsa köylerde mikroplara karşı bir faydası olmayan tedavi usulleri ile vakit geçirmemelidir. Bu gibi hallerde en yakın hükümet veterinerlerine başvurmak derhal veterinerlerin alacağı tedbir ve tatbik edeceği serom aşılarla hastalığı önlemek icap eder.

İlk bakışta kuru ve alâkasız gibi görünen bu konu üzerinde; iyi sığır yetiştirmek ve bu hayvanların her şeyinden faydalanıldığı ve böylelikle refaha kavuşmanın anahtarlarından birinin ele geçirileceğini takdir edeceğimizden eminim.

HASAN ÂLİ TÜRKER

Edebivat:

Kanatlar ve Gagalar

VEHBİ EVİNÇ

Edebiyat dünyamızın ünü yurdu saran, ışığı kalpleri yıkılan ve ateşliyen sevimli bir yıldız [Ayetler] şairi Arif Nihat Asya, (Kanatlar ve Gagalar) la şiirin kartalı halinde yeniden gönülleri fethetmiş. Adanadan uçurduğu [Kanatlar ve Gagalar] ın bu sevimli nükte hazinesinin, her sahifesi birer ikişer cümlelik incilerle süslenmiş, heybetli, vakur, munis bir ihtişamla gönüllerin kapısını kolayca açabilen bu kitapçığın ne yaman bir tılsımı var! Bu tılsımla okuyucularımı da büyülemek için sahifeleri geliş güzel çeviriyorum.

Asil

Onlar asil dogmuşlar çocuğum; bize de asil ölmek kalmış.

Atlar

Atlarımı sulıyacağım, durul ey sul!

Yemiş

Şu yemişi incitmeden koparabildin çocuğum, fakat incitmeden yiyebilecek misin?

Anahtar

Şu kapı, "altın anahtarla kilitlendim," diye öğrenmesin. Yumruklarla, taşlarla, bal-talarla kırılacaktır.

Koşu

Sen bu koşuyu kaybedermiydin yiğitim; gölgen ayağına çelme takmasaydı?

Ben

"Bir karakoyun" dediler, sürünün beniy-di o.

Orası

Orada iyi bir adama rastlarsan, bil ki, orahı değildir.

Gece

Ay yoktu, yıldız yoktu.. Sansör edilmiş bir geceydi bu.

Ay

Ay, güzel ay, Ay Asya olurmusun?

Ölümler

Ölümlerin çenelerini bağladılar. Burada

gördüklerini orada söylemesinler diye.

Taraflar

— sağdanmısın, soldanmısın, yoksa ortadan mı? dediler.

— Hürriyet nerede ise oradanım. Cevabını aldılar.

Maket

Onu âletlerin tozlarına bulanmış buldular: Yeni bir dünya için maketler hazırlı-yordu.

Al

Dudaklarıma bir gülün alı dokundu: Du-daklarım soğumaz artık.

Kubbe

Düşündüklerini ne zaman söyleyeceksin, ey kurşunlu kubbe?

Gök yüzü

Güzelsin, ey kubbeler kubbesi. Ey ak-replerin sokamadığı, yengeçlerin doğru yürüdüğü yer...

Bulut

Nereye gidiyorsun, ey bulut? Tarlam bu yanda

Konuşmak.

"Büyük adamlarla konuşmasını bilmiyor," demişsin. Bilmiyor; bu, onun suçu. Kendini büyük adam bilmek.. Bu da senin suçu.

Ağız

Ey paçalarımın çamurundan bahseden adam, ağzında paçalarımın işi ne idi?

Alkış

Sanada, bir gün, eller kahkaha olup gü-lecek

— Alkışlandım, diyeceksin.

Saatler

On ikiye kadar saymayı on dört kelime söylemeyi öğrendiler: Artık, hatip olabilirler.

Gazi

O da bir gazi olmak istedi. Fakat ona anlatmak gerekti ki şehit olmayı göze al-mıyan gazi olamaz.

Temizlik

Bir toplantı gecesinin sabahı, temizlik

Fikirler:

Harp Hakkında Düşünceler

NURETTİN ÜNEN

— Harp, bugünkü medenî insanlığa ta, Primat (Antropomorf) lardan kalma hay-vanî bir mirasdır ki, kin, hırs, menfaat gi-bi elemanların verimidir.

— Her barış, yeni bir başka döğüşün kara habercisidir.

— Harp ancak, beşerin yer yüzünden yok olmasıyla veya beşer karakterlerinin hayvanca duygulardan sıyrılmasıyla kalkar.

— Tarihçiler, şairler, ve pedagoglar bir harp edebiyatı yaratmakla harbi körükle-mif oluyorlar.

— Harp, ferdlerdeki hayvan duygularla yapılan dövüşlerin sosyallaşmış şeklidir.

— Sonsuz bir barışın başlangıcı, gerçek sosyallığın ilk adımı olacaktır.

— Her millet harbe, düşmanına pest ettirmek umudiyle girer.

— Harp Kuvvetli ve saldırgan tarafa hakkı boğdurmağa yarayan bir araçtır.

— En meşru savaş, savunmak için gi-yapılıyor; yerlere dökülmüş alkışlar süpü-rülüyordu.

Dedikodu.

Ey dedikodumu yapan ağızlar, bekleyin beni: Bir avuç kırmızı biberle geliyorum.

Arif Nihat Asya, işte böyle bir şairdir. Yahya Kemal, Şair Herepya için söyle-diği "Şair Heredy a, bütün bir bahçenin güllerinden bir damla gülyağı, bü-tün Atlas okyanusunun uğultusundan bir sedefte kalan son sesi çıkaran şairlerdendir." Sözleri, onun için de aynen tekrarlınsa yeridir.

Yazımızda, tahlile gitmekten ziyade, o-kuyucularımızı sanatkârla karşı karşıya ge-tirmeyi düşündük.

Bu esprilerin, vecizelerin güzelliğiyle em-salsız bir zevk âyini yaşayan gönüllerimizin geniş ferahlığı içinde büyük şairimizin ku-lağına emniyetle şu müjdeyi verebiliriz:

Ay, (Ay Asya) olmayı kabul etmiştir.

VEHBİ EVİNÇ

rişilen savaştır.

— Hayat kavgasıyla harp meydanların-da ölüm güzelliği yerine, sonsuz barış anlaş-malarıyla kavgasız bir hayat yaratmak da-ha insanca bir hareket olmaz mı?

— Tarihin ballandıra, ballandıra öğdü-ğü fatihler, kahraman değil birer saldırgan dırlar. İzleri de kendileri gibi göçüp git-miş, arkada ya bir yıkıntı veya sadece kan kokan bir anı bırakmışlardır. Acaba bazıları çocuklarına onların adlarını tak-makla evlâtlarının onlara benzemelerini ve insanlığa yeni felâketler getirmelerini mi istiyorlar? Bir Fizikcinin, bir Müzisyenin bir Şairin adı ve hayatı taklit ve tekrar edilse insanlık için daha iyi olmaz mı?

— Harp kararı, sosyeteye hakim olan fertlerdeki sinir bunalımının en şiddetli bir anında verilir. Bu da gösterir ki, Harp akıl ve mantık işi değildir.

— Milletler arasındaki her barış and-laşması, yeni bir savaşın ilânına öncülük etmektedir.

— Harbi önlemek için en iyi çare, va-tandaşların tek tek ve gayet serbestçe oy-larına başvurulmalı, yahut da harp isteyen diplomatları eephenin ön safına sürmeği şart koşmalıdır.

— Tarih en çok harplerden bahseden bir kitaptır.

— Harpler, tarihin taklididir.

— Şan veya istilâ için yapılan harpler değil, hak için yapılan harpler için meşru-dur.

— Harpler, daima aynı sebeblerle çıkar değişen bahanelerdi bu sebeb, ise, sadece hayvanca şahlanmış cemiyet duygularıdır ki, bunu cemiyete üstün tabaka açılır.

— Viedan, hayvanca, saldırıp haksızca kazananları değil, insanca kendini korurken yenilen ve ölen kahramanları alkışlar.

— İnsanlar, ırk, din, dil, kültür, ise,

rejim ayrılıkları yüzünden değil. sadece kin hırs ve menfaat uğruna döğüşürler.

— Bir devletin diğer devlete çullanmasıyla, bir köpeğin diğer bir köpek ağzında ki kemiği almağa çabalaması arasında fark yoktur. Her ikisinde de aynı hayvanca duygular hakimdir.

— Saldırganların, Platonları yiyen bir balıktan farkı ne dir? Oysa ki balıklar haklıdır, zira başka yiyecekleri yoktur ve hiç bir zaman "biz medeniyiz," diye bir iddiada bulunmuyorlar.

— Mademki hâlâ harp vardır, şu halde henüz medeniyet yoktur.

— Ey kristal kadehlerde şampanya yuvarlıyan diplomatlar, bir kartaldan bir sırtlandan ne farkımız var? harp nasıl bir faktördür anlatabilir misiniz?

— İnsanlık yelesini kaldıran arslanlara hayran kaldıkça insanlıktan ve medeniyetten bahsetmek ayıptır.

— Bir devlet adamı için yurda hizmet kan, can bahasına sınır genişletmek değil o sınırlar içindeki yurdu cennete çevirmektir.

— Bir devletin kendi memleketinde yapacağı işler o kadar çoktur ki eğer harp de bu işler arasında bulunsaydı, yapılacak işlerin en sonuncusu olurdu.

— Başkalarının zararına menfaat temin etmek bir hak mıdır? Kuvvetle alınan her şey hak mıdır? Medeniyet bunun neresinde?

— Her harp kim bilir, kaç dâhi namzedinin başını yemiştir?

— Harbi asker yapar, fakat diplomatlar çıkarır.

— Harbi erkekler çıkarır ve yapar. Fakat onları doğuran ve terbiye eden kadınlardır.

— Şimdiye kadar harplerde akan kan ve göz yaşları biriktirilseydi, dünyanın en büyük ummanı olurdu.

— Harpleri çıkaran her diplomatın, körukliyen her sanayicinin, harbi yapan her komutanın, kalbinde muhayyel veya muayyen bir kadının aşkı vardır. Onlar bu kadının veya kadınlığın alkışlarını toplamak için çarpıştıklarının farkında bile değildirler.

— Kuvvetli milletler, zayıf milletleri

PARK

Bir bahçe üstünde uyur renkler.
Farkına varılmadan olur akşam,
Geçer gibi olur eğri yollardan,
En süzel çocukluk hatıram.

İlk defa sözleştiğim saat beş,
Utana utana konuştuğum kız,
Unuttuğumuz bir şey var şimdi sevgilim.
Park yollarında kalan çocukluğumuz...

NECATİ KÂHYAOĞLU

paylaşmak için çarpışır.

— Son yüz yıllarda harp, daha ziyade ideoloji maskesi altında ekonomik rekabettten yani menfaatten doğmaktadır.

— Dünyada sömürölmeğe kabiliyetli memleketler olmasaydı, bilhassa son asırlarda bu derece korkunç harpler görmeyecektik.

— Milletler aynı kudrette olsalardı savaşamazlardı.

— Dünya nimetleri savaşa çığır açacak derecede az değildir, fakat hırsın gözü doy-maz

— Hiç bir zafer galibini mesut edemediğine göre, harbin ne ekonomik, ne de moral bir değeri vardır. Harbi gaye edinen idealistler aldanıyorlar.

— Dünyada realite olsaydı savaş olmazdı.

— Bütün milletler gerçek demokrasiye (yani ahlâk ve fazilete) kavuştukları gün harp yer yüzünden kalkacaktır.

— Bütün anayasalar, bir fatihın bir diktatörün türemesine ve azlık bir sınıfın hükmetmesine ye vermiyecek şekilde düzenlendiği gün sonsuz bir barış devresi başlamış olacaktır.

— Mitolojide harplerin melekler (tanrılar) tarafından idare edildiğini ve insanlar tarafından yapıldığını gördük, fakat, keşke insanlar daha akıllı olsalardı da bu savaşı şeytanlar yapsaydı.

NURETTİN ÜNEN : Bayramıç

Ö. Bedrettin Uşaklı

Se. Te.

Ömer Bedrettin Uşaklı fâni bir insan olarak aramızdan ayrılmış bulunuyor. Bizim neslin ilk gençliğinde ve bilhassa baba ocağından uzak geçirdiğimiz tahsil hayatında hislerimize hitap eden şiirlerini severdik.

Gidip de gelmemek var
Gelip de görmemek var

Zaman insanları belki daha hassas kılıyor. Fakat bu hassasiyet daha büyük meseleler, daha geniş ölçüdeki davalar kafamızı ve gönlümüzü yuğuruyor. Bu yüzden günlük, bir dakikalık duygulara karşı yüregimiz katılaşıyor. İşte bir şair de ilk günlerinin bu olamlarından öteye atılamaz ve onların içinde çırpınıp kalırsa ancak çocuk devrinde saplanıp kalıyor. Ve zamanla biz onun duygularını basit buluyoruz. Sadece geçmişe ait hasret hisleriyle beğeniyoruz.

Bende de Ömer Bedrettin bu duygunun devrelerini geçirmiştir.

Onu şahsan Elâzıkta tanıdım. Beraber tuttuğumuz dağ yollarında, göçebe köylerinde ve Munzurun kenarlarında üç ay arkadaşlık ettik. Gördüm ki hislerimde yanılmamışım. O insan olarak, baba ve arkadaş olarak ölçüsüz bir kişilik duygusuna sahiptir. Fakat şair olarak halâ ilk gençliğinin yangın zannettiği geçici ateşi içindedir.

Bazı münakaşalarımızda ne büyük bir müsamahanın fikir olgunluğunu gösterirdi. Birbirimize aykırı sanat anlayışlarımız da mutlaka haklı çıkmak iddiasında değildi. Fakar güzel ve çirkinini iyi ve ileriye vasıflandırmakta müteasipti. İşte bu çerçeve ona daralan duygularını yırtıp atmakta engel oluyordu.

Rununla beraber onu gurbet akşamlarında, deniz kenarlarında, Anadolunun sazlı bataklıklarındaki gruplarda düşünürken her zaman anacağız. Ve bazı mısralarını kendiliğinden kafamız ve dilimiz tekrarlıyacaktır.

Onun şairliğinden başka bir bir id-

Halk şairi

—SEKİZİNCİ SAYFADAN DEVAM—

ce noktasından dokunmasını ve bunların hepsinden daha değerli olan millî duygu yu costurmasını bilmiştir.

Karacaoğlandan bir parça:

Hazır ol vaktına nemse kırılı
Yer götürmez asker ile geliyor
Patriklerin inmiş tahttan diyorlar
Bir halife kalmış o da geliyor.

Yetmiş bin var siyah postal giyecek
Seksen bin var allah allah diyecek
Doksan bin var tatlı cana kıyacak
Yüz bini de Tatar Handan geliyor.

Karacaoğlan derki burda durlumaz
Güleç yüze tatlı göze doyulmaz
Gökteki yıldızdan çoktur sayılmaz
Yedi iklim dört köşeden geliyor.

Zaman zaman halk şairini kaba karışlamak gibi bir gaflete düşülmüşse de O, halkla sıkı sıkıya bağlı olduğu için hiç bir zaman kaybolmak izi göstermemiştir.

Halk şairi genel olarak içinde bulunduğu topluluğun müzik ve edebiyat gibi estetik ihtiyaçlarına cevap vermekle kalmıyor, yerine göre şiirleri halkın roman gazete ve tarihi oluyor. İşte halk şiirinin çeşitleri de bu suretle çoğalıyor.

ZELİHA TÜRKER

reci tarafı vardı Edremitte bir müddet kaymakamlık etti. Kazdağı ona "Sarı kız mermerleri," adlı şiirini ilham etti. Ve orada Menenjitten kaybettiği çocuğu için yazdığı şiir belki yazdıklarının en olgunlarından biridir.

Ömer Bedrettinin ölümüne memleket mutlaka insan bir evlâdını kaybetmiştir.

ZEYTİNCİLİK.

- Geçen sayıdan artan -

f— Zeytin bakım ve budama işlerinin mahsul üzerindeki tesirlerini müstahsile bizzat göstermek maksadile köy malı olan zeytinliklerden birer parça ayrılarak köy örnek zeytinlikleri ihdası ve bu zeytinliklerin idare ve bakımlarının köy kanunu ahkâmına taffikan köy bütçelerinden temini.

g— Köy malı zeytinliği olmayan köylerde köy sandıkları namına asgari birer hektarlık zeytinlik tesisi ve bunların ileride köy örnek zeytinliği olmak üzere teşkilata bağlanması.

h— Köy malı zeytinliklerinde mahsulün tahmin üzerine satış usulünün kaldırılması ve bu zeytinliklerin icara verilmesinin menî ve bunların bakım işlerinin teşkilatın gösterildiği şekillerde yürütülmesi.

i— Kimyevî gübrelerin müstahsile ucuz fiyatla satılmasının temini ve evsaflarının kontrole tabi tutulması.

2— Zeytin hasadının muhtelif zeytin mntıklarına göre tayin ve tahdidin bakım teşkilatına ait olması

j— İmar ve tashih budamaları ile ağaçların 4-5 sene içinde 5-6 metreye indirilmesi hasadın elle pratik ve ekonomik olarak yapılması imkân dahilinde alınabileceğinden teşkilatın faaliyetinden 5 sene sonra sırtıkla zeytin

silkmenin yasak edileceğinin ilânı

k— Muhtelif hava cereyanı haşerat ve hastalıklarla zeytinlikler altına dökülen dip kurularını ayrıca toptarak asıl silkme ile elde edilecek zeytinlerden ayrı olarak yağların çıkarılması.

1— Tahammüre sebebiyet vermemek için toplanmış zeytinlerin çuval içinde veya yığın halinde zeytinliklerde iki günden fazla bekletilmesinin menî.

m— Zeytinlerin ezilip yağının kayfiyetinin bozulması dolayısıyla nefis yemeklik yağ alınması için zeytin nakline mahsus kapların köfe veya sepetlerden olmasının tercihi. hiç olmazsa çuvalların 50 - 60 kilo zeytin istiap edenlerinin kullanılması.

Yüz kiloluk ve daha fazla olan çuvalların zeytinlerin ezilmesine sebebiyet vermesinden dolayı kullanılmamaları.

n— Yukarıda yazılı mevât hı-lafına hareket edenler hakkında hukuki amme namına takibat yapılabilmesi ve formalitesi az pratik ceza tayin ve tahsili.

o— Zeytin müstahsilleri arasında istihsal ve satış kooperatifleri kurulması ve kooperatif yağhanelerinin tesisi için Ziraat Bankası sermaye baidından yardım etmesi

- D v u n e d e c c e k -

Hikâye:

Zeytin Kızı

Koyu gölgeli binlerce zeytin ağacın dan nayli uzak bir ağaç altında elinde uzun sırığile dineliyor ve muttasıl ağacın koyu yeşil yapraklarına bakarak:

— Aman ne sert.. Kollarım düştü..

Diyordu. On yedisini henüz bitirmek üzere olan bu gerçekten kibar, Narin, güzel kız, bir zeytin amelesi idi. Fakat o, bir köylü değil, iyi terbiye agörmüş bir aile kızı idi. Fakat ne yazık ki kâhpe felek onu küçük yaşta annesinden ve geçen sene de babasından ayırmıştır. Üç ay evvel bir harbiyeli ile nişanlanmış, fakat o da Veremin ince acıları içinde inliye inliye can vermişti..

bu suretle onulmaz acılar arasında kimsesiz kalan bu zavallı kızı komşuları yalnız bırakmak istemediler. Hersene gittikleri mutat zeytin silkimine Zehrâyı da götürdüler.

Zeytinlik, adeta bir panayır yeri gibi şen ve kalabalıktı. Gelip giden, oturup dinlenen, türkü, şarkı söyliylen. Hatta gazel okuyan ve kendisine gösterilen zeytinleri silkmeğe uğraşanlar seyredilecek bir şeydi. Orada adeta bir büyük fabrika kaynaşısı vardı.

Zehrâya arkadaşları kendilerinden oldukça uzakta büyücek bir ağaç vermişler ve:

— Sen bunu silk, topla.. Bitince bize haber ver!..

Demişlerdi. Halbuki zavallı Zehrâ, üç gündür bu ağacın bir dalını bile silke-memişti. iraz dinlenmek için efrasına göz gezdirdiği zaman:

— Bak herkes ne güzel çalışıyor.. Koça bir çiftliği bitirdiler; ben halâ bir

ağacı bitiremedim. Ah yarabbi.. Kollarımda tutmuyor.. Ne yapayım kil..

Diyor ve yine sırığı kaldırarak me-calsiz, zoraki son bir kuvvetle dallara indiriyordu. Dallardan kopan zeytinler altına inmiyor, birer kurşun gibi sağa, sola uçuyordu. O, bu suretle dalgın ve takatsiz bir halde çalışırken yanında şık ve centilmen bir bay belirdi. Genç gü-lüyordu:

— Hanım kız, şahtahtanberi bir ağacı silkemedin mi?

Diye sordu. Böyle ağır ve yorucu kır işlerine alışmamış olan zavallı kız birdenbire ürktü, utandı ve şaşaladı. Yanaklarının tatlı alı, kan rengini aldı ve sonra sakinleşti.

Delikanlı da mütebessim bir hayranlıkla kıza bakıyor ve tekrar ediyordu:

Niçin cevap vermiyorsun?.. Adın ne senin?

Zehrâ utanarak cevap verdi:

— Adım Yeşil Siyah!

Bu defa şaşkınlık genç baya intikal etmişti:

— Hayret! Dedi. Nerelisin, kimin kızı?

— Ben ovalıyım. Zeytin kızımı..

Bu garip sözler karşısında sapsarı olan delikanlı derhal geri dönüp gitti..

Bu, fabrikatör Sacit beydi!

Biraz sonra arkadaşları gülererek Zehrânın yanına geldiler. Zehrâ da bunları kızarak karşıladı.

— Kız Zehrâ, sen beye ne dedin?

— Hangi beye?

— Demin yanına gelen beye..

— Birşey demedim. Adımı sordu;

Evimizin bir yıllık Çalışmalarına genel bakış

DİL EDEBİYAT ŞUBESİ: Bu şube, senenin muhtelif zamanlarında ve milli törenler dolayısıyla 14 konferans tertip etmiştir. Ayrıca gençler arasında hikâye, şiir yazma, şiir okuma müsabakaları yapmış, Kaynak dergisini çıkararak müsteit gençlere sayfalarını açmıştır.

SPOR ŞUBESİ: İki defa tertip ettiği kır koşullarına 1223 genç girmiştir. Ayrıca İskrim ve Boks kursları açmış, hevesli gençler yetiştirmiştir.

SOSYAL YARDIM ŞUBESİ: Şehrimizdeki diğer kurumlarla iş birliği yapan ve onlara gerekli yardımları gösteren bu şubemiz ücretsiz olarak Halkevi polikliniğinde hasta fakir köylü ve şehirlilerin muayenelerini yapmıştır. Yoksul talebeye okul levazımı ile beş muhtaç talebenin yol para mını temin etmiştir.

Güzel sanatlar: Toplantılarda ki ihtiyacını

(Yeşil Siyah) dedim. Kının kızısın dedi;
(Zeytin kızım) dedim, bıraktı gitti..

— Kız, O fabrikatör Sacit beydi
— Eee.. Ne yapayım?..
— Kız, seni istiyor bey. Haydi gidelim..

— Ne yapacak beni? Ben gitmem
— Haydi kız budala. Biz seni almağa geldik..

Dediler ve Zehrayı alıp götürdüler. Sacit bey yazıhan de işleriyle meşguldü. Kız, arkadaşlarıyla beraber eve gönderdi. Bekâr olan Sacit bey, bir hafta sonra Zehra ile evleniyordu.

Her iki genç, imrenilecek şen ve mesut, tatlı bir hayat geçiriyorlardı. Bir sene sonra Zehra bir oğlan çocuk dün yaya getirdi. Adını: ZEYTİNOĞLU koydular..

İ. HAKKI AKAY

karşılama üzere gençlerimiz tarafından kurulan caza ait çalışmalara her gün devam edilmiş, Mandolin, Keman kursları açılmıştır. Bu kurslar devam etmektedir. Yağlı boya resim müsabakası yapılmış, bir heykel, üç resim, bir fotoğraf sergisi açılmıştır. Üç balo verilmiş, dört aile toplantısı yapılmıştır.

TEMSİL ŞUBESİ: Temsil kolumuz bir yıl içinde beş temsil vermiştir. Gençlerimiz Bandırma, Edremit Halkevi sahnesinde de oynamışlardır. yine bu şubemiz beş film göstermiş ve bu filimler 3400 vatandaş tarafından seyredilmiştir.

KURSLAR ŞUBESİ: Modelcilik ve muhabere kursları Açılmıştır. Uçak modelcilik kursundan 464 kişi, telgraf muhabere kursundan da 67 kişi faydalanmıştır. Okuma - yazma bilmiyen vatandaşlar için açılan iki kurs devam etmektedir. Orta ticaret okulumuzun yakın ilgisi ile önümüzdeki ay başında muhasebe derslerine ait bir kurs daha açılacaktır.

KÖYCÜLÜK ŞUBESİ:

Bir yıl içinde pazartesi günleri köylü geceleri yapılmış, köylülere film gösterilmiş, temsil verilmiştir. Ayrıca köylülerin iştirakile toprak bayramı yapılmıştır.

KÜTÜPHANE VE YAYIN

Halkevi kütüphanesinden bir yıl içinde 9762 kişi faydalanmıştır. Kütüphane yeni yayınlarla zenginleştirilmektedir.

MÜZE VE TARİH:

Halkevinde mevcut eski eserleri araştırmalarla yenilerinin ilâve edilmesine çalışılmaktadır.

Bu şube faaliyetlerinin dışında ev salonunda şehrimizdeki kurumlar ve kooperatiflerin yıllık toplantılarile 11 düğün ve nişan yapılmıştır.

Sahibi: T. FİKRET SILAY — Neşriyat Müdürü: ABDİ AĞABEYOĞLU

FİATİ : 20 KR.

Türkçü Basımevi — Balıkesir